

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÖPÁRT KOZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.

Egész évre . . . 10 frt.
Félévre . . . 5 " 50 kr.
Negyedévre . . . 2 " 50 kr.
Egy órára . . . 1 "

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Imre nyomdájában**, azután Tegledi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:

öt hasáhos petitor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelölt hirdeményeknél leengedés történik. Helyi hirdetés minden sorát 30 kr. Nyitási költségek minden sorát 20 kr. A hirdetéseknek valamint a nyitási költségeknek egyaránt a kiadói iródban vétenek fel. Az előfizetés és hirdetés megjelölésére a kiadóhivatalba, a lap szellemi részében tartozó közlemények a szerkesztési iródban érkezendők, nagyujtuzsa Jóna-ház 1704. szám alatt

Nem szó, de tettek kellenek.

Debreczen, mártius 18.

Büszkén hivatkozunk rá, hogy 15 milliónyi nemzet vagyunk; azt akarjuk, hogy szavunknak sulya legyen Európában, hogy ne nézzenek le félvállról más előrehaladtabb nemzetek; talán jövő dicsőségéről is álmodozunk egy keveset vagy tán sokat is. Mindenesetre többet, mint a mennyire tetteinkkel szereztünk eddig igényt.

A magyar fajban megvan a hajlam minden jóra, minden nemesre, tud lekesülni, vért is örömeadaa j hazájáért s a nagy eszmékért, ha kell; de valljuk meg, — pénzét nem örömeadaa j oda.

Nem mintha a fukarság kiváló tulajdonai közé tartoznék, sőt ellenkezőleg nagyon is bőven szeret költeni, csak ott szorítja meg az erszényét néha, a hol legkevésbé kellene: ott, hol a közmívelődés nagy céljairól van szó, ott, hol a tudomány, a művészet, az irodalom érdekei követelnék áldozatot. Pedig becsülettel, büszkén fölemelt fejével csak az a nemzet foglalhat ma már helyet Európa népei közt, a mely műveltségét, munkáját, szellemi alkotásait tekintve kiállja a versenyt a többivel.

A melyik tunya tespedésbe sülyed, a melyik közönyös a modern világ műveltségét iránt, annak menthetlenül el kell vesznie, elborítja az idegen civilizáció árja és saját fia idegenekké válnak.

Ezek a gondolatok ébredtek föl lelkünkben, midőn Ipolyi Arnold beszédét végig olvastuk, melyet a tudós püspök az országos képzőművészeti társulat vasárnap közgyűlésén mondott. E társulat, az egyetlen az országban, mely a képzőművészetek fölkarolására fűnn áll, — mondjuk meg leplezetlen az igazat, — a bukás szélé felé közelget. Alig van 900 tagja s az utóbbi évek szomorú tapasztalata után az a kálátás, hogy talán még ez is fogyni fog.

Nincs pénz, szegény az ország, azt mondják. Jó, ne beszéljünk hát nagy, virágzó nemzetekről; Ipolyi püspök sem szól azokról, hanem összehasonlítja a mi állapotainkat a galliciai állapotokkal s az az összehasonlítás úgy üt ki, hogy minden magyar embernek, a ki hazáját igazán szereti, a szegény pirja futja el arcát.

No már azt csak nem mondhatni, hogy az a nyomoruságos kis Galliczia gazdagabb volna, mint Magyarország, vagy hogy ott kevesebb adó nyomná az emberek vállát. S még e szegény kis tartományban, melynek összes lakossága a miénknek egy harmadát sem éri el, e tömördek bajjal küzködő lengyel nép közt is, melynek pedig százszor annyi oka van hazája romjain keseregve elcsüggedni, elálsálni, mint nekünk, még itt is reszék nézve mélyen megsegényítő az arány.

A krakói műgyéltnek volt a tavalyi hivatalos kimutatás szerint 5000-nél több tagja; pedig még egy másik műgyélet is van az országban: a lembergi és annak is több ezere rug tagjai száma. Tehát a négy millió lakossal

biró szegény kis Gallicziában épen annyi ezer ember érdeklődik a művészet iránt, mint a hány száz a nagy Magyarországon.

Szomorú adatok ezek; de hiszünk, hogy nem marad így. Hiszünk, hogy csak reá kell mutatni a szegényfoltára s leförlíti azt a nemzet jóra való része azonnal. Politikai vitákkal nem alapították még meg egyetlenegy nemzet dicsőségét, jólétét, virulását sem; itt az ideje, hogy fölbredjen a nemzet minden rétegében az érdeklődés a cultura magasabb igényei iránt. — Tegyük azt, ha nem másért, hát legalább hazafiságból, hogy az idegen fitymálva ne vehesse szemünkre: "Művészeiteket mi táplálunk, nálatok éhen haltak volna, az ő dicsőségük a mi dicsőségünk, nem a tietek; nektek nincs egyéb jogotok hozzá, mint hogy nálatok születtek."

Nem, a Munkácsyok, a Zichy Mihályok, Benczur, Wágner s a többiek, ők még egész szívökkel a miénk, bár műveik a külföld képtárait ékesítik; de ha tovább tart a közöny, jöhet egy új művész nemzedék, mely már szívvel sem lesz magyar.

Isten adja, hogy a lelkes főpap szava ne legyen pusztában elhangzó!

A közigazgatási reform kezdete.
Debreczen, mártius 18.

Míg a habarékpárti urak meddő s nagyra valószínűsítő vitáival töltik az időt, Tisza Kálmán gyakorlatilag hozzá lát a kérdés megoldásához. Tegnapelőtti beszédében a miniszterelnök nem csak azt ismételte, hogy a közigazgatás bajainak az orvoslása módjainak meghatározása végett, nem sokára összehívja az ország különböző részeiről a szakértőket, kik részint a tapasztalat; részint a tudomány terén kiváló s azokkal értekezve fogja betervezni majd javaslatait; hanem addig is, míg ez megtörténhetik, már megelőzőleg elkezdí a legszükségesebb és legfontosabb bajok orvoslását.

Már ez év őszén törvényjavaslatokat fog letenni a ház asztalára a fővárosi, valamint az országos rendőrség szervezéséről, továbbá a tisztviselők qualificatiójáról s az előforduló sikkasztási esetek további meggátálása végett, vagy közigazgatási uton, vagy ha szükséges, törvényhozási uton fog nyitkozni, hogy a pénzügyi adminisztratív közegek fölmentessenek s a pénzek az illető pénztárakba közvetlenül legyenek beszállítandók.

Egyébként a miniszterelnök ur e kérdéssel már régebbi idő óta foglalkozott, nem csupán most, midőn ez ellenek részéről azok felhóztak. Már régebben utasította a törvényhatóságokat oly szabályrendelet megállapítására, mely a pénzügyi szabályozás és különösen a pénzeknek egy bizonyos igen rövid időn túl a tisztviselők által való maguknál tartását megakadályozza. Legközelebb ismét szigorú rendeletet bocsátott ki e ügyben. — Az állami rendőrségről készülő törvényjavaslatot szintén már hosszabb idő óta tárgyalják a belügyminiszteriumban.

Uj gazdasági tanintézetek. Nehány újabb gazdasági tanintézet és iskola föllállítását határozta el a kormány. Így közelebb a csákvai főtiszt kerületben föllítandó gazdasági iskola részére már több birtokkreszt hcsitottak ki s azok háziagyas kezelésre való felszerelésére már megtörténtek a szükséges intézkedések.

Mi a mi bajunk? Jókai tegnapielőtti beszédében, mely a humor nevetető köntösben sok komoly és figyelemreéltó igazságot is tartalmaz, így definiálja bajaink kuforrását:

"Nem a kormányrendszer, nem a választás, nem a kinevezési rendszer közötti különbség a mi bajunk, hanem az, hogy nagyon jó a konyhánk, igen szépek az asszonyaink, korán elkezdünk éni és nagyon későn akarunk megvétni."

Az osztrák-magyar-serb vasúti szerződés végre megkötött. Minthogy azonban a szerb meghatalmazott több pontra nézve kijelentette, hogy arra nincs meghatalmazása, azok függőben maradtak, valamint a ratificatio határideje sem szabott ki.

Országgyűlés.
— A képviselőház. —
Budapest, márcz. 16.

A képviselőház mai ülésén elfogadták a Szörény megyére vonatkozó 1870. IV. t. c. hatályának egy évre meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, s részleteiben elfogadták a belügyminiszterium költségvetését.

Liptóczy Béla és Ivannovics György a kivételes állapotot Szörény megyére nézve csak a jelen év végéig akarnak fenn tartani, indítványukat azonban Tisza Kálmán belügyminiszter felszólalása után visszavonták.

künk annyi vizet a Kék-Kálló felső folyásáról, hogy magát a községet, tűzhelyeinket legnagyobb erőfeszítésünk mellett is, csak a mindehátolj kegyessége menti meg a végleges elcsöportéstartól. Így történt az említett napon is, f. hó 12 én.

A község északkeleti határában egy fél-öl magas gát, úgynevezett Ökrös-gát véde hajdan a falut az Eszterői hóvízei ellen. E gát tavaly és az idén máf-öl magásra kellett roppant munkával felemelnünk, hogy a mind erősebben tóduló hullámoktól községünk megvédeassuk. Ily viszonyok között talált beunánk a márczius 12-iki borzasztó szélvihar, mely jelzett gátunkkal épen szemközt fuván, oly erővel verte a bős hullámokat azon keresztül-kasul, hogy a község összes munkakeresztül teljes kifejtése is csak nehezen tudta a támadt réseket folyton betömni s így a végveszélyt elhárítani. Javában folyt a két-egyszeres munká, midőn d. u. 2 órakor a félrevert haragok ijesztő s zava tudatta velünk, hogy a víz a védett ponttól feljebb, más helyen kifört s lassan bár, mert itt esése kisebb, de folyton közelít a faluhoz s a zavaros habok már a szélső házakat verdesik. Szaladtunk haza most már csakugyan hazáinkat védendő. Felgátoltuk utczáink északi végét, emeltük a kertek melletti árkok partjait, míg egyre-ese a munkásoknak a támadt szakadashoz küldetett annak befojtására, ami — nem nagy lévén a támadt rés — sikerült is.

Ez oldalról így biztosítván bázainkat, siettünk vissza az ökrös-gáthoz, hol a veszély nemhogy apadt volna, de percéről-percre növekedett; dolgoztunk ujalag s az ötszáz méter hosszúra kinyult gát minden pontján munkások s szekeresek nyúzódtak. De az est, majd az éj rohamosan közeledett, s világot készülőlék hiányában abban kellett hagynunk a kétségbeesett küzdelmet, bár jól tudtuk, hogy folyton megnőlni munkára volna szükség, mert a vihar perczi sem szünetelt. S ekkor következett be a lemondás, a fatalismus. Nemelyek, kik a község aicsonyabb pontjain laktak, költözöközéshez fogtak, míg a nagyobb rész a gátot állva, halgatta a koromsötét éjben a szél avtósétét, a csapadék hullámok haragos moraját, s lesték, a pillanatot, mely községük végveszélyét hozandja el. — De könyörült a jó Teremtő. — Éjfel felé már fogyni kezdett s reggelre kemény jépcszél szorította nyugalomra az addig zajló hullámokat, s ez által megmenté gátunkat az elsodortatástól.

E jépcszél még ma is áll, s közben az orkán is megszűnt, esendes szelek fújnak, s így mi is nyugodtában hajtuk álomra munkáinkat, bár napközben azóta is folyton munkálkodunk, s erősejtetjük meggyöngült gátjainkat. Hanem hogy meddig fog e nyugalmunk tartani? Ki tudná azt megmondani? Bizonytal nem tovább a víz ily roppant magas állása mellett, mint a mi jépcszélrel el oltad, s egy újabb Boreas újra nyakunkra hozandja a vést. Akkor aztán kezdhetjük ismét az örült küzdelmet a haragos elemekkel, s ha ismét kimerülünk: folyamodhatunk ujalag az Örökkévaló jószágos kegyéhez, hogy valamiképen fordítsa el ismét fejünkrol a végveszedeimet.

Vidék.
Udvari, 1880. márcz. 16.
T. szerkesztő ur!

Vidékünkrol jó ideje, hogy semmi tudósítás sem jelent meg a "Debreczeni Ellenőr" hasábjain. Ha ennek okát firkesszük, azt semmi esetre sem fogjuk abban találni, mint-ha talán vidékünkön évek alatt sem történék semmi olyas, mi megérdemelné a folyójezt; hanem inkább abban, hogy nem akad senki, ki fáradságot venne magának az érdekesebb és nevezetesebb mozzanatok följegyzésére és közlésére.

Sajnos! nagyon szomorúval kell kezdenem. A folyó hó 12-ik napja, a szegedi katasztrófa gyászos enlékü évfordulója közeledik s csaknem végetessé vált. Van ugyanis nekünk jelenleg egy folyó vizünk, a Kék-Kálló vizének végfolyása a nagy Sárreibe, melyet határunkon Eszterónak neveznek. Azért mondom, jelenleg, mert e folyót apának nem ismerték. Ösmerték ugyan az Eszterő medret, mely nagyon alkalmas volt a meggyült tavaszi hóvizet levezetésére, de ép oly alkalmas volt nyáron át a dohánytermelésre, legeltetésre szénakaszálásra is, mert már májusban rendszerint kiszáradt. Ma azonban már nem így van. Mióta a mindenféle vízszabályozó társulatok benűnket muködökkel boldogítanak, (még pedig a magunk keserves pénzén), azóta nekünk az Eszterőben folyó vizünk van, mely klapadni nyárközben sem tud; ilyenkor tavasszal pedig hó nélkül megtörtént és költött adomát a társulat tagjaihoz hoz összefüggésbe, az nem baj, sőt lényegesen elősegíti őt abban, hogy a tekintetes urtól egy tájékkipat, dohányzacsót (dohánynyal telve, mely előadás végéig elfogy) és egy vadász-gyvert kapjon requizitoriumba. Ráadásul egy pohár szilvium, egy kis paprikás szalonna vándorol a midőg üres szilapoztói gyomorba és hősünk fut tovább.

Minden bolta egy-egy élc kíséretében dobjá be a szilapozt, melyet egy leereszkedő mosolylyal a principalis, a boltoz legények pedig hangos kacajjal méltányolnak. Kivételt csak a gyógrszertárban tesz. Itt megállapodik. A patika a kis városok kasznója is és a patikariások elsőrendű Maecenások. Nem is említem a bőven nyújtott karminatívát, mastixot, flastromot, pomadét, mely a szilapoztónak ingyen jár.

Azonkívül a segéd urakkal okosan és okos gologokról lehet beszélni, fővárosi hírlapot járhatnak stb. Itt pben meg a szilapoztó fáradságos napi járás-keles után. Aztán megy a próbára, hol levetkezik a creduláhozozat és fölötti a művészt.

Egyébiránt itt is keresett és kedvelt ember ő! A pályatársak, de különösen a pályatársnők körülveszik és lesik ajkáról a szót, mert hiszen ő már ma bejárta az egész vá-

néttul egészen más alakot őt. Nem a két kamara közti összehúzó, hanem nyit harcz lesz az állam és az ultramontanismus között. Freycinet tegnapi nyilatkozata e tekintetben alig hagy fény kétséget. A kabinet néhány tagja eddig ellenezte ugyan az erszakos rendszabályokat. Azon hatalmas aramlat azonban, mely a republicanusok valamennyi áruyalatát a cultur-harc terere ragadja, még azon esetben is a kiutasítási törvények alkalmazására kéacszerítette a kormányt, ha Freycinet nem állította volna fel a senatusban az alternatívát: vagy elfogadja a senatus a VII. cikket, vagy a kormány törvényadta jozaihoz nyúl. A képviselők kaurája 338 szóval 147 ellöndben bizimat szavazott a kormányok s, számol annak erőességére a törvények alkalmazásánál a felhatalmazással nem bíró egyletek ellenében.

— **Vége a muszka-francia barátság-nak.** Orlov herczeg, párisi orosz nagykövét, bir szerint, megkapta hazavivő levelet. Az oroszok Németország felé kezdenek hajlani.

— **Az olasz kormány politikája.** A képviselőház márcz. 16-iki ülésében Caironi miniszterelnök kifejtette a jelenlegi kormány politikáját. Utal arra, hogy Olaszország becsületes szerepet játszott a berlini congressuson, midőn a háború által megingatót egyensúly helyreállítása végett a Balkánfélszigeten lakó nemzetiségek politikai és vallási szabadságára irányzó törekvéseket támogatta. Ez volt a kormány programja. Olaszország oly kötelezettségek és szövetségek nélkül távozott a berlini congressusból, melyek őt compromittálták volna. Ilyen politikát hajtott az ország. Caironi megczáfolja azt az állítást, hogy Olaszország el van szigetelve. Olaszország törökis feentartani s békét, a helyett, hogy esetleg bizonytalan szövetségeket keresne. A kormány kerülhetlen szigorúsággal mindent meg fog akadályozni, a mi közte és a hatalmak közt megzavarhatná a jó viszonyt. A szerződések hű megtartása és egyéb tekintetek azt tanácsolják, hogy ápolja Ausztria-Magyarországgal a barátságos viszonyt. Ezt a barátságot nem fogják megzavarhatni azoknak behatetlen tüntetései, kik álmaikkal és balga törekvéseikkel százezes áldozatok gyümölcsét vesztélyeztetik. Ausztria-Magyarország maga osztalta el barátságos s őszinte nyilatkozatait a bizalmatlanság hatását, melyet a képzelt veszélyek felütnetése kellett. Caironi megbélyegezi a hazugságot terjesztő sajtót, mely alaptalan híreket kövcsöl. A kormány el van határozva, hogy mindenki ellen egyenesen fog fellépni, a kik más pályára akarnát őt szorítani. Különbösen osztja azt a nézetet, hogy a nemzetnek erősen kell lennie, hogy oltalmazhassa jogait és méltóságát. Ő tehát ellenezni fogja a hadiköltésgetés leszállítását.

Irodalom és művészet.
A "Képes Családi Lapok"-ból ismét megjelent két (a 11 és 12 ik) füzet. Mindkét füzet több számtal tartalmaz szép kiállításban, számos érdekes közleményvel és képpel. — Minden egyes füzet ára 30 kr.

A népszínház tajgjairól a lapok általában azt közölték, hogy májusban Bécsebe utaznak hosszabb vendégszerelésre. Ujabb hírek szerint a népszínház eljogátja fölközött is e tervvel, sőt Evva Lajos e tárgyban utazott Bécsebe, de a újban akadály merültök fel, melyek a májuszi expedíció létrejöttét nagyon kérdésessé teszik.

Napi hírek.
A trónörökös és menyasszonya lefonykepezették magukat. Rudolf főherczeg és Stefania herczegnő tegnapielőtt együtt lefonykepezették magukat Brüsszelben. A főherczeg ez alkalommal gyalogási ezredesi egyenruhát viselt; — a herczegnő fehér selyem ruhát, s keblén rózsacsokrot; mellettök egy asztalon gyönyörű virágcsokor áll. A fényképek több alkaban készűtek. Levételtet először a herczegnő állva és ülve, azután jegyesével kar-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A szilapoztó.

(Károlyi.)
Irtá:
Vizvari Gyula.
(Folytatás.)

Most jut eszembe, hogy olvasóim közt olyan is akadhat, a ki nem tudja, mi az a "Bucsszó". Tudná meg tehát tapasztalatlan fővárosi olvasóm (mert a vidékiek okvetlenül "tapasztaltak" e részben), a "Bucsszó" egy tizenhatodtréti czédula, melyen a társulat tavozása alkalmasul a szilapoztó néha érdekes, néha kedélyes, de sohasem unalmas versekben vesz bucsút a közönségtől, nem mulasztván el egyuttal gyöngéden figyelmeztetni, hogy most van itt az ideje őt fáradságáért megjutalmazni. Személyenül, a költészet ez ágának két jeles termekét ide írom, mindkettőt P. Józsi bácsi nyomatta ki.

Az első:
Nyáron poros, télen sáros
Éz a roppant terült város.

Nyáron a port nyeldei

Télen a sárt szeldei

Józsi bácsi színi bírók.
A másik lakonikus és így hangzik:
"So pénz, se posztó,
Bucsszúk a szilapoztó."
Rövid, de érthető!

A rondes, vagyis állandó szilapoztó közböben nem elég érdekes arra nézve, hogy tovább is foglalkozunk vele. Ő mesterséget üz, ő a próza. Nem úgy az ideiglenes, vagyis a szinesz-szilapoztó. Ez egy modern Figaro. Mindenütt ott van és följön, hogy érdekesse tegye magát. A szilapoztást csak 8 óra után kezdi meg, a mikor már az uraságok láthatók. Ambar a szoba-czizusokkal igen barátságos lóban áll, ez előnyt csak arra használja fel, hogy a belső szobába bucsú-tassék, mert hogy a szilapozt az előszobában vagy pláne a konyhában hagyja, az előszobá rangján alól állna, másodszor nem felelne meg azágának. Neki iparkodnia kell, hogy az urasággal személyesen megismerkedjék és megkiveltesse magát. Nemcsak azért, hogy a bucsúztáskor érzékenyebb és így az ő jó kívánságai iránt fogékonyabb legyen, hanem azért is, hogy a művészetért rajongó kisasszony engedékenységre bírja a mamát, ha a

szilapoztó a kellőkézüdelával kezében a mai előadásra egy csemetyút kérne kölcsön. Ezen kezdi. Ha ezt megkapta, kér még egy pár függőnyt... Ha ez megvan, azon kezd sopánkodni, hol szerethetne két faut-űnt, mert ha nem hoz, az igazgatót hozza ki sodrából, ki aztán irgalmatlanul megbünteti... Könyörülnek rajta; de akkor kétségbeesik, mert ő tudja legjobban, hogy az egész városban nincs oly elegáns ház, a hol e karszékkehez méltó szőnyeget kaphatna... Már pedig a két karszék ma este a sznpadon a királyi pár trónszékéül van kiserelve, az alá pedig csak elkerülhetlenül szükséges a szőnyeget... Eről eszébe jut egy pár szinesz adomá, azt elmonjaja, a kisasszony mosolyog, a nagyságos asszony kaczag, a szilapoztó egy párszor kezét csókol és a szőnyeget oda igértetik, sőt egy eszébe kávéit is kap a viczes szilapoztó.

A legközelebbi házban a tekintetes urral találkozik hősünk. Itt egészen más hurokat penget. Elmondja, hogy meunyi abban az igaz, a mit a primadonnáról és X. ügyvédrol fecsegnek. A tekintetes ur nagyokat nevet azon, hogy a szilapoztó eibeszéli a társulat érdekesebb tajgjainak viselt dolgait. Hogy itt a pikáns előadású modort az élénk fantázia támogatja és hősünk minden a szinesz-

ment megtörtént és költött adomát a társulat tagjaihoz hoz összefüggésbe, az nem baj, sőt lényegesen elősegíti őt abban, hogy a tekintetes urtól egy tájékkipat, dohányzacsót (dohánynyal telve, mely előadás végéig elfogy) és egy vadász-gyvert kapjon requizitoriumba. Ráadásul egy pohár szilvium, egy kis paprikás szalonna vándorol a midőg üres szilapoztói gyomorba és hősünk fut tovább.

Minden bolta egy-egy élc kíséretében dobjá be a szilapozt, melyet egy leereszkedő mosolylyal a principalis, a boltoz legények pedig hangos kacajjal méltányolnak. Kivételt csak a gyógrszertárban tesz. Itt megállapodik. A patika a kis városok kasznója is és a patikariások elsőrendű Maecenások. Nem is említem a bőven nyújtott karminatívát, mastixot, flastromot, pomadét, mely a szilapoztónak ingyen jár.

Azonkívül a segéd urakkal okosan és okos gologokról lehet beszélni, fővárosi hírlapot járhatnak stb. Itt pben meg a szilapoztó fáradságos napi járás-keles után. Aztán megy a próbára, hol levetkezik a creduláhozozat és fölötti a művészt.

Egyébiránt itt is keresett és kedvelt ember ő! A pályatársak, de különösen a pályatársnők körülveszik és lesik ajkáról a szót, mert hiszen ő már ma bejárta az egész vá-

(Folyt. köv.)

(Folyt. köv.)

ronfogva; egy másik képen a hercegűdől, s jegyese mellett áll az asztalra támaszkodva. A képek délel 11 óráig 12-ig készültek. D. u. 2-3-ig ismét volt ülés. A főg. ekkor polgári ruhában volt, s hosszú felöltőjének gomblyukáiban ibolyacsokrot viselt; a főhercegnőn uszályos ruha volt, elől szögletesre kivágva, derekán virágcsokorral. — Összesen mintegy 50-60 fénykép készült. Bécsi lapok után megemlítjük még, hogy a főherceg egy bécsi ékszerész Brüsszelbe hivatott, hogy a trónörökös megbízásából a menyasszony számára ékszereket készítsen. Bécs városa a menyasszonynak nagy értékű diademet fog át-nyújtani ajándékban.

Kérdés és felelet. A „Debreczen” tegnapi számában azt kérdezi: miért nem jelentek meg a szabadelvű pártiak a helybeli függetlenségi pártiak által rendezett március 15-iki ünnepélyen? Azért, mert önké monopoliumot csinálnak minden hazafis ünnepélyből s olyan pártzsinoretet adnak annak, hogy ki szorítanak onnan minden más pártot tartozó hazafit. Nem igen lehet kedve valakinek az önké körében megjelenni addig, míg meg nem tanulják tisztelni a meggyőződést más párthoz tartozó polgártársakban; összekoczkodásra pedig még kevésbé van kedve valakinek közlünk. Több szabadelvű párti.

Hajós Zsigmond urnak, a párisi és milanoi színházak első tenoristájának színházunkban folyó hó 20-án tartandó hangversenyek műsorozata: 1) Sonata Goldmarktól e. adják Luigi Casati hegedűművész és Gönny ur. 2) Jelenet és magándal Hugonottától Mayerbeertől éneklő Hajós Zsigmond ur. 3) Gavotte — Barzault Durandtól. B) Esti dal és Intermezzo Sász-tól zongorán előadja Gönny ur. 4) Párdal Miro la Branea Rossinittól éneklő D'Albor Emma k. a. és Hajós Zsigmond ur. 6) Ábránd Linda opera fölött előadja Luigi Casati ur. 6) Keringő Romeo és Juliától Gounodtól éneklő D'Albor Emma k. a. 7) Ábránd Ásarcos-bál opera fölött előadja Luigi Casati ur. 8) Párdal Afrikai nőből éneklő D'Albor Emma k. a. és Hajós Zsigmond ur. Helyi árák: Csaiádi-pályó 7 frt. Alsó és emeleti-pályó 5 frt. Felső-pályó 4 frt. Tamlásszék 1 frt 20 kr. I-ső rendű zártkék 1 frt. — Kezdet 7 órakor.

Vizvári Gyula ur színházunk kedves vendége holnap több oldali felkérésnek engedve Moliere kitűnő vígjátékát a „Szeleburdi”-t fogja játszani. Azt hiszük, hogy közönségünk örömmel veszi e hírt, mert Vizváriknak ez oly remek alkotása, minőt csak nagy ritkán van alkalmunk láthatni. Lehet nevetni annyit, hogy csak győzze a hallgató. Azonban holnap még más kitűnő élvezet is vár a közönségre. A „Szeleburdi” öt felvonásos vígjáték, mely Csiky Gergely által fordítottott egy kis angol vígjátékkal is megtoldatik. Címe: „Barátság”-ból. Vizváriknak olyan szerepe van

benne, a mellyel az oldalnyílalásig képes megnevetetni a közönséget.

A főiskolai becsületsejtek, újonnan készített alapszabályaikkal már tökéletesen készen vannak a remélhető, hogy a tavaszi gyűlés elé megerősítés végett már be is fognak terjesztetni.

A főiskolai tüzoltó egylet félelsten-dei szünetelése után 7-én ismét megajukult, előnkévé választván Bögös Lajos esküdt felügyelőt. A társulat azonban az idő szerint tényleges működésétől visszavonulván (igen helyesen) egyedül belügyeinek él. A Hittanszaki önk. társulat közönsége azt hiszi: hogy: „Régi dícsőségük elmúlt napjai igen könnyen így is fénylhetnek a jövőre is.”

Tűz. Tegnapi este két tűz eset is volt városunkban. Az egyik a kis csapó utcán volt este 9 órakor. Egy kis ház kényéne gyuladt ki, mit azonban a nyomban ott termelt derék önkéntes tüzoltók csakhamar elfojtották. De alighogy elvégezték itt dolgukat, midőn hírt veszik hogy a péterfia utcán is tűz támadt. Egy pár perc s már a helyszínen termettek a tüzoltók. A péterfia utca 934-dik szám alatti nádas fedélű ház udvari része égett. A tűz itt is a kényében támadt. — A tüzoltók minden nagyobb veszélyt megelőzve eloltották a tüzet. Midőn így röviden elmondtuk a tüzeset, nem hagyhatjuk megrovas nélkül azon lealacsonyító botrányos dolgokat melyeket néhány rakoczálan ifjú a tüzoltók munkásságok akadályozására, minden ily esetnél elkövet. Alig hogy az önk. tüzoltók a serény munkához kezdtek, néhány gyermek (nem akarjuk elhinni, hogy deákok lettek volna, ámbr azoknak adták ki magukat). — „le velök, le a tüzoltókkal!” — kiabálással botrányt és zavart csinált. Minél inkább nőtt a zavar, annál több bátorságot kaptak a suhancok s később még kavicsokkal és kövekkel is hajigáltoztak. Az isk. igazgatóság mindenestire jól teszi, ha utána tekint a dolgoknak s reméljük, hogy a főiskolai ifjuság maga is gondot fog reá fordítani, hogy kipuhatolja valjon kik lehettek a garázdálkodók, kik a tanuló ifjuság jó hírnevét ily módon akarnák a sárba hurozni.

Márciusi hó. A tél csak sehogysem akar elmúni. Már már kezdünk hinni az első bújó nap esésűtől kacsintgatásaink s ime a zord téli idő ismét előjön s megzavarja örömlünket. Ma egész nap sűrű hópelyhek estek s a háztetők ismét oly hóval borítottak, mintha csak decemberben volnánk.

A bécsi magyar segély és társas-egylet múlt évi kimutatását vették. Az egylet védnöke id. Gr. Zichy Edmund, előnöke Dr. Borosnyó Lukács Lajos. Van az egyletnek 142 rendes tagja és 38 tiszteletbeli alapító és pártoló tagja. Vagyoni állása készletben és követelésekben 1169 frt 19 kr. A múlt évi összes kiadás 2238 frt 24 kr. tett ki. Ebből a szegedi árvizkarosultak 808 frt 39 kr. (egy

társasestély jövedelme) több szegény sorsu honfitárs és család 220 frt 30 kr. segélyben részesültek.

Rómába vágó művészekre nézve fontos, hogy a magyar közönség a közös külügyminiszter közt létrejött megállapodás folytán az osztrák-magyar monarchia római követségi palotájában négy műterem oly magyar művészek számára tartatott fenn, kik akár magasabb kiképzés végett, akár állami költségén megrendelt mű elkészítése végett Rómában tartózkodnak. A kik tehát e kedvezményt igénybe venni kívánják, folyó évi május 1-ig a magyar országos képművészeti tanácsához (Budapest, nemzeti muzeum irodája) forduljanak.

Szivrázó tragédia. Szatmármegyei Dányádrol írják e hó 13-áról: Matyus Imre ide való hatvanhat éves polgár egy rozsás pisztolyal fobélte magát. A golyó átlukasztotta az öreg homlokát, de az orvosi segély már-már valószínűvé tette kiépülését, mikor állapota hirtelen rosszra fordult s a szegény öreg csakugyan meghalt. Megrázó tettnek indokát e képezte, hogy 17 éves kitűnő szépségű leánya mint református vallásu egy izraelita ifjuzó ment nőt s annak a kedvezőért a fiatal lány zsidó hitre akart áttérni.

A közönség mint a hírlapok munkatársa. Néményi Ambrus jeles fiatal hirlapíró hétfőn este felolvasást tartott a budapesti kereskedő ifjak társulatában „a hírlapokról és hirlapírókról.” — Néményi mindenekelőtt általánosságban vázolta az angol és francia sajtó fejlődését s különösen hangsúlyozta, hogy az angol sajtónak letevékenyebb munkatársa maga a nagy közönség s az a tömörked ismeret, mely a nagy közönség egyes tagjainál van, a sajtóban érvényesül; Magyarországon ez még nem történt ki s ez nem a hírlapok hibája, hanem a közönségé. Tüzetesen kifejté aztán, hogy a sajtónak e közönségnek egymást kölcsönösen kell nevelni; majd áttért annak kimutatására, mily haszatlán minden kísérlet a sajtó rendszabályozására, aztán élénken ecsejtette azt a nagy munkát, mely egy-egy napilap szerkesztésében foly. Végül áttért a magyar hírlapi viszonyok jellemzésére. Szerinte a magyar napi sajtónak három nagy hibája van, az, hogy majdnem kizárólag politikai jellemző, másodsor, hogy pártját s végre, hogy kicsiny pártok sajtója. A politika már magában véve is csak szűk érdekkört ölel fel s e kör még kisebb, mikor csak egyes pártok s hozzá még kis pártok törekvései mozognak benne. Remélhető azonban, hogy a sajtó Magyarországon is oda fog fejlődni, a hová a művelt nyugati államokban már eljutott.

Nagyné Benza Idáról. A nezeti színházunk oly korán elhunyt művésznőjéről, kit szívósággal annyira szeretett, a következő kedves vonást olvassuk a „N. P. J.”-ban: Négy évvel ezelőtt a hegyorség reádesen a

Szvráhegyen tartotta ősi hagyományait, melyek végeztével többnyire a művésznő svábhegyi nyaralója előtt tartottak pihenőt. Ilyenkor Benza Ida és Nagy Imre rendszeren ott állottak villájuk előtt egy veder vízzel, hogy az eltikkadt katonákat fölfrissítsék, s a bakák alig tudtak érte eleget háflakodni. De a parancsnokság csakhamar tudomást vőn e szelid csinyról, s szigorú rendeletet adott ki, hogy az enlített vederről többé tudomást ne vegyenek. A katonák engedelmesskedtek, de egy ártatlan csellel segítettek magukon: átnyújtották a művésznőnek tábori kulacsokat, s a művésznő nem fáradt ki a kulacsok úde friss vízzel megtöltögetni.

Vegyes.

Sarah Bernhardt és a németek. Egy berlini színházigazgató nem réig Párisban járt s felakarta használni az alkalmát, hogy a legnagyobb tragikai színésznőnek Sarah Bernhardt-nak bemutatassa magát; sőt titokban még arra is gondolt, hogy a divát tán egy vendégsze-repre is megnyerheti színháza számára. — Egy ismerőst Paul d'Albrest francia író beavatta e tervébe — s ketten egy szép reggel gyönyörű nizzai virágcsokorral föllegyerkezve fölkeresték a művésznő-mesés gazdságú palotáját. Az expedició azonban nem volt szerencsés; a kisasszony az azelőtti éjjel bált adott s most üdülés végett falura ment. A berlini igazgató már nem ért rá tovább Párisban maradni, s azért rá bízta a dolgot barátjára, maga pedig vissza utazott Berlinbe. Paul d'Albrest fölkereste másnap a divát, azonban egy ezredes és egy harmadik vendég társaságában borzasztó sokáig kellett előszobáznia. Uram, megnyílik az ajtó s a diva kalapban köpenyegben indult kifelé. Az ezredes néhány kötelező szóval kielégíti s aztán oda fordul az írőhöz; „Ön az az ur, a ki távollétemben egy berlini színházigazgatót vezetett hozzám?” „Valóban, én vagyok”, felelt ez előre örülve, hogy a figyelmességért feljárt jutalmat egyedül rakhatja zsebre. A mű-járó arca azonban egyszerre elsötétül: „Comment un Allemand ches moi? Mais jamais Monsieur, jamais!” (Hogyan, egy né-met nálam!? De soha uram, soha) S azzal a harmadik vendéget szóra sem méltatva dühösen eltávozott.

Egy lelkes fogadást ajánl a híveknek a szószekekről. Párisból írják: Olivier domnikánus szerzetes a napokban a szószekekről fogadást ajánlott bárkinek, hogy a jelenlegi kormányforma nem fog tíz évig fennállani. S mintha ajánlott fogadási összeg 50,000 frank. S minthogy a templomban nem akadt ajtó-tos hívő, ki tartotta volna a fogadást, Olivier atya győzelemittasan hangoztatta: „Látjátok, a fogadásra nincs vállalkozó.” A történetek után a Siécle közönségben Garcey

nevé egyén egy felhívást tesz közzé, melyben felhívja a köztársaságiakat, hogy aláírás után szereznek be az 50 000 frankot s fogják szavánál a dominikánust. Annak idején az 50 000 frank majd jó szolgálatot fog tenni valamely jótékony intézetnek.

Tutti-frutti.

Egy temetkezési intézet tulajdonosának leveléből.

„Nálunk a halandóság feltűnően javul. E hóban 50 esettel több volt, mint a megelőzőben!”

Az elhalt Jules Favre következőket jegyezte az ifi kastélyban levő naplóba, mely az utazók észrevételeinek fölvetelére van kitűve:

„Mily semmi az élet, s mily szomorú az ember rendeltetése e földön! 1876. július 28.”

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Pénteken, 1880. márcz. 19.

Vizvári Gyula ur mint vendég.

Szeleburdi.

Vígjáték 5 felvonásban, írta Moliere.

Barátságból.

Vígjáték 1 felv.

Felolós szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

Az első debreczeni árverési intézetben

kedden f. hó 23-án árverés tartatik; lévén pedig ezen üzlet már folyó hó végével végkép felhagyandó, a benne lévő tárgyaktól szabadulnia kell, s így sok tárgy fog elárvereztetni, u. m. arany és ezüstművek, órák, tajtpipák, revolverek, puskák, férfi és női ruhák, bundák, kendők, csizmák, cipők, fehér-, asztali-és ágyneműk, 7 bárszony függöny, 1 mérnöki szerszám, több kép, tükör, varróegyp, moszár, vasaló, gyertyatartó stb.

Az elárverendő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző vasárnap és hétfőn bárki által megtekinthető.

A MAGYAR-FRANCZIA

BIZTOSÍTÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

alólírott igazgatóságának van szerencsése tudatni a biztosító közönséggel, miszerint a társaság

debreczeni főügynökségét

immár berendezte és annak vezetését, Bihar-, Hajdu-, Maramaros-, Szabolcs-, Szatmár-, Szilágy- és Ugocsa megyék területére kiterjedő hatáskörrel,

M. KOSSA ALBERT

társasági vezénylő titkár urra ruházta.

felhatalmazván őt, hogy:

a) **tűz-, szállítmány- és jégkár** biztosítási tizletágban, **jogérvényes kötvényeket** (biztosítási okmányokat) állítson ki, továbbá, hogy:

a) debreczeni főügynökség fentjelzett területén **fő- és alügynököket szerződtessen** és azokat meghatalmazással és utasításokkal ellássa.

Budapest, 1880. január 1-én.

A Magyar-Francia biztosító-részvény-társaság igazgatósága:
MOSKOVICZ m. k. SCHWEIGER m. k.

A Magyar-Francia biztosító részvény-társaság igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozva, tiszteletteljesen jelentem, hogy a társaság

DEBRECZENI FŐÜGYNÖKSÉGÉNEK

vezetését átvettém, és a főügynökségi irodát a tóplacson, a 2145-ik számú ház emeletén megnyitottam, tudatván egyszersmind, hogy ugyanott biztosítási ajánlatok elfogadtatnak és az üzletre, valamint a társaságra vonatkozó minden felvilágosítások készségesen adatnak.

A társaság biztosításokat elfogad:

- a) **tűzvész és robbanás** által okozott károk ellen;
- b) **jég-károk** ellen;
- c) szárazon és vizen **szállított javak** károsodása ellen;
- d) **az ember életére**, minden ismert módozat szerint.

A Magyar Francia biztosító részvény-társaság **20 millió frankot, azaz nyolcz millió arany forintot** tevő alaptőkéjéből, mindjárt a megalakulás után

10 millió frank, vagyis négy millió arany forint

a részvényesek által készpénzben befizettetett és részint Budapest elsőrangú pénzintézeteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lőn elhelyezve.

Bizvást elmondható tehát, hogy nemalculit eddig még hazánkban, sőt az egész monarchiában, biztosító-intézet, mely a közönségnek akkora alapvagyonnal nyújtott volna garantiát, mint a mennyit társaságunk mindjárt kezdetben felmutatni képes.

A legjobb meggyőződéssel vagyok bátor tehát felhívni a tisztelt biztosító közönség bizalmát társaságunk iránt, mely a méltányosság, pontosság és legszigorubb becsületesség követelményeinek mindenben megfelelend és a díjtételek megszábasánál a solid verseny kívánalmaira, mindenkor keelő tekintettel leend.

Midőn végül, hivatkozva a boztosítási pályán sok éven át szerzett tapasztalataimra és e téren mindenkor tanusított rend- és igazságszeretetemre, a tisztelt közönség szíves bizalmát igénytelen személyem iránt is tiszteletteljesen kikérem, ismételve ajánlom az általam képviselt társaságot, nagybecsű bizalmába és támogatásába.

Debreczen, 1880. január hó 1-én.

A Magyar-Francia biztosító-részvény-társaság debreczeni főügynöksége:
M. KOSSA ALBERT,
vezénylő-titkár.

315. szám.

ÁRJEJYZÉKE

az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeknek.

Árak ausztriai értékben

Költségmentesen

Debreczenben, kötelezettség nélkül.
Liszteknek készpénz fizetés mellett 7% engedményvel.

Ingeny szákkal.

A.	Asztali dara nagyszemű	100 kíl	98.40
B.	szinte 30 kílós zacskóval	29	28.40
C.	szinte 30 kílós zacskóval.	29	27.60
D.	Dara középszerű	27	27.60
E.	szinte 30 kílós zacskóval	27.40	27.40
F.	Királyliszt	26.80	26.80
G.	Lángliszt	26.20	26.20
H.	Montliszt	25.40	25.40
I.	Zsemlyeliszzt különös	25.40	25.40
J.	Fehér kenyérliszzt 1-ső rendű	23	23
K.	szinte 2-od	22.20	22.20
L.	Közép kenyérliszzt 1-ső	21.60	21.60
M.	szinte 2-od	20.60	20.60
N.	szinte 2-od	19.60	19.60
O.	Barna	18.20	18.20
P.	szinte 2-od	16.80	16.80
Q.	Lábliszt	5.80	5.80
R.	10% Veres liszt	5.80	5.80
S.	Finom korpá	5.20	5.20
T.	szinte 2-od	5.20	5.20
U.	Durva korpá	5.20	5.20
V.	szinte 2-od	21	21
W.	Készítéses liszt simán örvöve	19	19
X.	K. I. korsziszt 1-ső rendű.	21	21
Y.	R. I. szinte 2-od	3-4	3-4
Z.	R. III. szinte 3-4	4-5	4-5
AA.	R. IV. szinte 4-5	5-6	5-6
AB.	R. V. szinte 5-6	6-7	6-7
AC.	szinte 6-7	7-8	7-8
AD.	szinte 7-8	8-9	8-9
AE.	szinte 8-9	9-10	9-10
AF.	szinte 9-10	10-11	10-11
AG.	szinte 10-11	11-12	11-12
AH.	szinte 11-12	12-13	12-13
AI.	szinte 12-13	13-14	13-14
AJ.	szinte 13-14	14-15	14-15
AK.	szinte 14-15	15-16	15-16
AL.	szinte 15-16	16-17	16-17
AM.	szinte 16-17	17-18	17-18
AN.	szinte 17-18	18-19	18-19
AO.	szinte 18-19	19-20	19-20
AP.	szinte 19-20	20-21	20-21
AQ.	szinte 20-21	21-22	21-22
AR.	szinte 21-22	22-23	22-23
AS.	szinte 22-23	23-24	23-24
AT.	szinte 23-24	24-25	24-25
AU.	szinte 24-25	25-26	25-26
AV.	szinte 25-26	26-27	26-27
AW.	szinte 26-27	27-28	27-28
AX.	szinte 27-28	28-29	28-29
AY.	szinte 28-29	29-30	29-30
AZ.	szinte 29-30	30-31	30-31
BA.	szinte 30-31	31-32	31-32
BB.	szinte 31-32	32-33	32-33
BC.	szinte 32-33	33-34	33-34
BD.	szinte 33-34	34-35	34-35
BE.	szinte 34-35	35-36	35-36
BF.	szinte 35-36	36-37	36-37
BG.	szinte 36-37	37-38	37-38
BH.	szinte 37-38	38-39	38-39
BI.	szinte 38-39	39-40	39-40
BJ.	szinte 39-40	40-41	40-41
BK.	szinte 40-41	41-42	41-42
BL.	szinte 41-42	42-43	42-43
BM.	szinte 42-43	43-44	43-44
BN.	szinte 43-44	44-45	44-45
BO.	szinte 44-45	45-46	45-46
BP.	szinte 45-46	46-47	46-47
BQ.	szinte 46-47	47-48	47-48
BR.	szinte 47-48	48-49	48-49
BS.	szinte 48-49	49-50	49-50
BT.	szinte 49-50	50-51	50-51
BU.	szinte 50-51	51-52	51-52
BV.	szinte 51-52	52-53	52-53
BW.	szinte 52-53	53-54	53-54
BX.	szinte 53-54	54-55	54-55
BY.	szinte 54-55	55-56	55-56
BZ.	szinte 55-56	56-57	56-57
CA.	szinte 56-57	57-58	57-58
CB.	szinte 57-58	58-59	58-59
CC.	szinte 58-59	59-60	59-60
CD.	szinte 59-60	60-61	60-61
CE.	szinte 60-61	61-62	61-62
CF.	szinte 61-62	62-63	62-63
CG.	szinte 62-63	63-64	63-64
CH.	szinte 63-64	64-65	64-65
CI.	szinte 64-65	65-66	65-66
CJ.	szinte 65-66	66-67	66-67
CK.	szinte 66-67	67-68	67-68
CL.	szinte 67-68	68-69	68-69
CM.	szinte 68-69	69-70	69-70
CN.	szinte 69-70	70-71	70-71
CO.	szinte 70-71	71-72	71-72
CP.	szinte 71-72	72-73	72-73
CQ.	szinte 72-73	73-74	73-74
CR.	szinte 73-74	74-75	74-75
CS.	szinte 74-75	75-76	75-76
CT.	szinte 75-76	76-77	76-77
CU.	szinte 76-77	77-78	77-78
CV.	szinte 77-78	78-79	78-79
CV.	szinte 78-79	79-80	79-80
CA.	szinte 79-80	80-81	80-81
CB.	szinte 80-81	81-82	81-82
CC.	szinte 81-82	82-83	82-83
CD.	szinte 82-83	83-84	83-84
CE.	szinte 83-84	84-85	84-85
CF.	szinte 84-85	85-86	85-86
CG.	szinte 85-86	86-87	86-87
CH.	szinte 86-87	87-88	87-88
CI.	szinte 87-88	88-89	88-89
CJ.	szinte 88-89	89-90	89-90
CK.	szinte 89-90	90-91	90-91
CL.	szinte 90-91	91-92	91-92
CM.	szinte 91-92	92-93	92-93
CN.	szinte 92-93	93-94	93-94
CO.	szinte 93-94	94-95	94-95
CP.	szinte 94-95	95-96	95-96
CQ.	szinte 95-96	96-97	96-97
CR.	szinte 96-97	97-98	97-98
CS.	szinte 97-98	98-99	98-99
CT.	szinte 98-99	99-100	99-100

Debreczen, 1880. febr. 25.